

AUTORYTET I EWANGELIA PAWŁA

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: 2 P 3,15-16; Ga 1,1-24; Flp 1,1; Ga 5,12.

TEKST PAMIĘCIOWY: „A teraz, czy chcę ludzi sobie zjednać, czy Boga? Albo czy staram się przypodobać ludziom? Bo gdybym nadal ludziom chciał się przypodobać, nie byłbym sługą Chrystusowym” (Ga 1,10).

Studenci mieszkający w pewnym miasteczku uniwersyteckim stworzyli na jego terenie ośrodek, w którym każdy — bez względu na rasę, płeć, status społeczny czy wierzenia — mógł się spotkać i porozmawiać z innymi. Po latach ci sami studenci powrócili na uczelnię i ze zdumieniem stwierdzili, że ich następcy zmienili ośrodek nie do poznania. Zamiast dużej sali przeznaczonej dla wszystkich i służącej budowaniu jedności ponad podziałami zastali szereg małych pokoików, do których wstęp ograniczony był zależnie od rasy, płci itd. Studenci odpowiedzialni za tę zmianę stwierdzili, że ich prawo do dokonania tej zmiany oparte było na odwiecznej praktyce.

W podobnej sytuacji znalazł się apostoł Paweł, gdy pisał *List do Galatów*. Jego przekonanie, że poganie mogą się przyłączać do Kościoła wyłącznie na podstawie wiary, zostało zakwestionowane przez fałszywych nauczycieli, którzy utrzymywali, że poganie muszą dać się obrzezać, zanim będą mogli zostać chrześcijanami.

Paweł zrozumiał, że stanowisko jego oponentów jest atakiem na samą ewangelię, a więc musiał zareagować stanowczo. *List do Galatów* jest właśnie jego reakcją na to zagrożenie.

Przeczytaj 2 P 3,15-16. Co wersety te mówią nam o tym, jak Kościół wczesnochrześcijański postrzegał listy Pawła? Czego uczy to nas o działaniu natchnienia?

Gdy Paweł pisał do Galatów, nie starał się stworzyć literackiego majsterstwu. Pod kierunkiem Ducha Świętego odniósł się raczej do szczególnej sytuacji, w jakiej znaleźli się on i wierzący w Galacji.

Listy takie jak *List do Galatów* odegrały istotną rolę w apostołowskiej służbie Pawła. Jako misjonarz posłany do pogan Paweł założył liczne zbory rozsiane w basenie Morza Śródziemnego. Choć odwiedzał te zbory, kiedykolwiek mógł, nie mógł długo pozostawać w jednym miejscu. Aby zaradzić brakowi swojej obecności, Paweł pisał listy do zborów, udzielając im swoich wskazówek. Z czasem odpisy tych listów były przesyłane także do innych zborów (zob. Kol 4,16). Choć niektóre listy Pawła zaginęły, 13 ksiąg *Nowego Testamentu* nosi jego imię. Jak wskazują powyższe słowa Piotra, pisma Pawła zaczęto postrzegać jako *Pismo Święte*. To wskazuje, jak wielki autorytet miała jego służba w Kościele wczesnochrześcijańskim.

Niegdyś chrześcijanie wierzyli, że listy Pawła miały jedyną w swoim rodzaju formułę stworzoną specjalnie przez Ducha Świętego w celu skutecznego przekazania natchnionego Słowa Bożego. Ten pogląd uległ zmianie, gdy dwaj młodzi brytyjscy uczeni z Oksfordu, Bernard Grenfell i Arthur Hunt (żyjący na przełomie XIX i XX wieku), odkryli w Egipcie około 0,5 mln fragmentów starożytnych dokumentów spisanych na papirusie, materiale pisarskim używanym kilkaset lat przed i po Chrystusie. Znaleźli tam nie tylko jedne z najstarszych odpisów *Nowego Testamentu*, ale także rachunki, noty podatkowe, pokwitowania i osobiste listy.

Ku powszechnemu zdumieniu okazało się, że zasadnicza formuła listów Pawła jest wspólna dla większości ówczesnych listów. Formuła ta zawiera: (1) wstępne powitanie wymieniające nadawcę i adresata oraz słowa pozdrowienia, (2) słowa dziękczynienia, (3) zasadnicze przesłanie listu i (4) zakończenie.

Krótko mówiąc, Paweł posługiwał się popularną formułą stosowaną w jego czasach, zwracając się do swoich współczesnych czytelników przy pomocy formy i stylu, jakie dobrze oni znali.

Gdyby *Biblia* miała być napisana dzisiaj, jakiego rodzaju środka, formy i stylu użyłby Bóg, aby dotrzeć do nas?

Choć listy Pawła z reguły mają formułę zbliżoną do większości starożytnych listów, to jednak *List do Galatów* ma szereg wyjątkowych cech niewystępujących w innych listach tego apostoła. Gdy poznamy te różnice, możemy lepiej zrozumieć sytuację, do jakiej odniósł się Paweł.

Porównaj początkowe powitanie Pawła w Ga 1,1-2 z tym, co napisał w Ef 1,1; Flp 1,1; 2 Tes 1,1. W jaki sposób pozdrowienie przekazane przez Pawła w *Liście do Galatów* jest podobne do innych, a czym się od nich różni?

Pozdrowienie skierowane do adresatów przez Pawła w *Liście do Galatów* jest nie tylko nieco dłuższe niż w innych listach, ale Paweł przedstawia w nim także podstawę swojego apostołskiego autorytetu. Słowo *apostół* znaczy dosłownie *posłaniec, wysłannik*. W *Nowym Testamencie* w najściślejszym sensie odnosi się ono do 12 pierwszych uczniów Jezusa oraz innych, których On posłał, aby opowiadali ludziom o Nim (zob. Ga 1,19; 1 Kor 15,7). Paweł oświadcza, że należy do tej szczególnej grupy.

Fakt, iż Paweł zdecydowanie zaprzeczył, by jego apostołstwo opierało się na ludzkim autorytecie, sugeruje, że niektórzy w Galacji usiłowali podważyć jego apostołski autorytet. Dlaczego to czynili? Jak zauważyliśmy, pewni ludzie w Kościele nie byli szczęśliwi, słysząc przesłanie Pawła, iż zbawienie jest oparte wyłącznie na wierze w Chrystusa, a nie na uczynkach prawa. Byli przekonani, że ewangelia głoszona przez Pawła pomija kwestię posłuszeństwa. Ci ludzie nie działali otwarcie. Wiedzieli, że podstawa ewangelicznego przesłania Pawła była bezpośrednio związana ze źródłem jego apostołskiego autorytetu (zob. J 3,34), więc postanowili przyspuścić mocny atak na ten autorytet.

Jednak nie kwestionowali bezpośrednio apostołstwa Pawła, a jedynie twierdzili, że nie jest ono tak naprawdę ważne. Przypuszczalnie podkreślali fakt, iż Paweł nie był jednym z pierwszych wyznawców Jezusa, a zatem według nich jego autorytet nie pochodził od Boga, ale od ludzi — przypuszczalnie od przywódców z Antiochii, którzy wysłali Pawła i Barnabę jako misjonarzy (zob. Dz 13,1-3); a może autorytet ten pochodził wyłącznie od Ananiasza, który ochrzcił Pawła (zob. Dz 9,10-18)? Według nich Paweł był jedynie posłańcem z Antiochii czy Damaszku i niczym więcej! Tak więc twierdzili, że jego przesłanie należało traktować jak prywatny pogląd, a nie jak Słowo Boże.

Paweł dostrzegł niebezpieczeństwo związane z tymi zarzutami, a więc otwarcie wystąpił w obronie apostołstwa danego mu przez Boga.

W jaki sposób, jawny czy ukryty, autorytet *Pisma Świętego* jest obecnie podważany w naszym Kościele? Jak możemy rozpoznać tego rodzaju zagrożenia? Co ważniejsze, jak wpływają one na nasze myślenie w kwestii autorytetu *Biblii*?

Obok obrony swojego apostołstwa, co jeszcze podkreślił Paweł we wstępnym pozdrowieniu w *Liście do Galatów*? Por. Ga 1,3-5 z Ef 1,2; Flp 1,2; Kol 1,2.

Jedną ze szczególnych cech listów Pawła jest sposób, w jaki łączy on słowa *łaska* i *pokój* w swoich pozdrowieniach. Połączenie tych dwóch słów jest modyfikacją najbardziej charakterystycznego pozdrowienia w starożytnym świecie greckim i żydowskim. Tam, gdzie grecki autor listu napisałby: *pozdrowienia* (gr. *chairein*), Paweł pisał: *łaska*, co brzmi bardzo podobnie w języku greckim (*charis*). Do tego Paweł dodawał typowe izraelskie pozdrowienie — *pokój*.

Połączenie tych dwóch słów ma nie tylko ładnie brzmieć. Słowa te w zasadzie podsumowują przesłanie ewangelii głoszone przez Pawła. (Paweł używał tych dwóch słów częściej niż którykolwiek z autorów ksiąg *Nowego Testamentu*). Łaska i pokój nie pochodzą od Pawła, ale od Boga Ojca i Pana Jezusa Chrystusa.

Jakie aspekty ewangelii ujął Paweł w Ga 1,1-6?

Choć we wstępnym pozdrowieniu Paweł ma niewiele miejsca, by przedstawić naturę ewangelii, to jednak w mistrzowski sposób opisuje jej istotę w zaledwie kilku wersetach. Jaka jest centralna prawda, na której zasada się ewangelia? Według Pawła nie jest to nasza zgodność z prawem — coś, co przeciwnicy Pawła stawiali na pierwszym miejscu. Przeciwnie, ewangelia opiera się w pełni na tym, czego Chrystus dokonał dla nas przez swoją śmierć na krzyżu i swoje zmartwychwstanie. Przez swoją śmierć i swoje zmartwychwstanie Chrystus dokonał dla nas tego, czego nigdy nie bylibyśmy w stanie dokonać sami. Jezus przełamał moc grzechu i śmierci, wyzwalając swoich wyznawców z mocy zła, które trzyma ludzkość w lęku i zniewoleniu.

Wskazawszy dobrą nowinę o łasce i pokoju darowanych nam przez Boga w Chrystusie, Paweł wygłasza następnie spontaniczną doksologię zapisaną w Ga 1,5.

W mniej więcej tylu słowach, ilu Paweł użył w Ga 1,1-5, napisz, jak rozumiesz ewangelię. Przedstaw swoje podsumowanie tego zagadnienia podczas lekcji.

Co zazwyczaj następuje po wstępnym pozdrowieniu w listach Pawła? Czym różni się pod tym względem *List do Galatów* od innych listów Pawła? Por. Ga 1,6 z Rz 1,8; 1 Kor 1,4; Flp 1,3; 1 Tes 1,2.

Choć w swoich listach do zborów Paweł odnosił się do różnego rodzaju lokalnych wyzwani i problemów, to jednak po wstępnym pozdrowieniu miał w zwyczaju pisać o modlitwach i dziękczynieniach dla Boga za wiarę swoich adresatów. Uczynił tak nawet w listach do koryntian, którzy zmagali się z różnego rodzaju niewłaściwymi zachowaniami (por. 1 Kor 1,4; 5,1). Jednak sytuacja w Galacji była tak poważna, iż Paweł zupełnie pominął dziękczynienie i przeszedł od razu do istoty rzeczy.

Jakich mocnych słów Paweł użył, by zademonstrować głębię swojej troski w związku z tym, co się działo w Galacji? Przeczytaj Ga 1,6-9; 5,12.

Paweł nie przebiera w słowach w swoich oskarżeniach kierowanych przeciwko Galatom. Krótko mówiąc, oskarża ich, że zdradzili swoje powołania jako chrześcijanie. Słowo przetłumaczone jako *odwieść* w Ga 1,6, często jest używane w odniesieniu do żołnierzy, którzy sprzeniewierzyli się przysiędze na wierność swojemu krajowi i zdezerterowali z wojska. W duchowym sensie Paweł mówi, że chrześcijanie w Galacji stali się dezertarami i odwrócili się od Boga.

W jaki sposób Galatowie opuścili Boga? Zwracając się ku innej ewangelii. Paweł nie twierdzi, że istnieje więcej niż jedna ewangelia, ale że w Kościele znaleźli się pewni ludzie, którzy ucząc, że wiara w Chrystusa nie jest wystarczająca (zob. Dz 15,1-5), zachowywali się tak, jakby chcieli stworzyć inną ewangelię. Paweł był tak oburzony tym wypaczeniem ewangelii, iż pragnął, by każdy, kto głosi inną ewangelię, znalazł się pod Bożym przekleństwem (zob. Ga 1,8)! Z taką mocą podkreślił swoje stanowisko w tej sprawie, iż właściwie napisał dwukrotnie to samo (zob. Ga 1,9).

Obecnie także w naszym Kościele (w niektórych miejscach) przejawia się tendencja do wynoszenia doświadczenia ponad doktrynę. Zwolennicy takiej postawy twierdzą, że najbardziej liczy się nasze doświadczenie i nasza więź z Bogiem. Nie kwestionując naszych doświadczeń, jak to, co Paweł napisał do Galatów, uczy nas o ważności praktykowania właściwych zasad wiary?

Ci, którzy powodowali problemy w zborach w Galacji, twierdzili, że ewangelia Pawła była wyrazem jego pragnienia uzyskania powszechnej aprobaty. O ile inaczej brzmiałby *List do Galatów*, gdyby jego autor szukał aprobaty ludzi? Rozważ Ga 1,6-9.11-24.

Dlaczego Paweł utrzymywał, że nawracający się poganie nie muszą się poddawać obrzezaniu? Przeciwnicy Pawła twierdzili, że głosi on coś takiego, aby za wszelką cenę pozyskiwać konwertytów. Być może sądzili oni, że skoro Paweł wiedział, iż poganie mogli mieć zastrzeżenia do obrzędu obrzezania, nie domagał się, by poddali się temu rytuałowi. Tak więc zakładali, że Paweł usiłuje wszelkimi sposobami przypodobać się ludziom! W odpowiedzi na takie sugestie Paweł wskazał swoim przeciwnikom swoje mocne słowa, które zapisał w Ga 1,8-9.

Gdyby zabiegał przede wszystkim o uznanie, z pewnością przekazałby inną odpowiedź.

Dlaczego Paweł napisał, że niemożliwe jest, by szczerzy wyznawcy Chrystusa usiłowali przypodobać się ludziom?

Po stwierdzeniu Pawła w Ga 1,11-12, iż otrzymał swą ewangelię i autorytet wprost od Boga, jak w Ga 1,13-24 apostoł szerzej przedstawia tę kwestię?

Ga 1,13-24 zawiera biograficzny rys sytuacji Pawła przed jego nawróceniem (zob. Ga 1,13-14), podczas nawrócenia (zob. Ga 1,15-16) i po nim (zob. Ga 1,16-24). Paweł stwierdza, że okoliczności towarzyszące mu w każdym z tych okresów absolutnie wykluczają możliwość, by otrzymał on ewangelię inaczej jak tylko od Boga. Paweł nie zamierzał spokojnie przyglądać się temu, jak pewni ludzie podważali jego przesłanie, kwestionując jego powołanie. Wiedział, czego doświadczył i jaką otrzymał naukę, a więc zamierzał ją głosić bez względu na pojawiające się trudności.

Jak bardzo pewny jesteś swego powołania w Chrystusie? Jak możesz być pewny, do jakiego rodzaju działania Bóg cię powołał? Choć jesteś pewny swego powołania, dlaczego musisz się nauczyć słuchać rad innych wierzących?

DO DALSZEGO STUDIUM

„Niemał w każdym zborze znajdowali się członkowie, którzy byli Żydami z urodzenia. Żydowscy nauczyciele znajdowali łatwy dostęp do takich osób, a przez nie zyskiwali przyczółki w zborach. Nie sposób było na podstawie biblijnych argumentów obalić prawdy nauczanej przez Pawła, tak więc jego przeciwnicy nie przebierali w środkach, by przeciwdziałać jego wpływowi i osłabić jego autorytet. Twierdzili, że nie był on uczniem Jezusa, nie został przez Niego powołany i głosi nauki przeciwne do głoszonych przez Piotra, Jakuba i innych apostołów. (...).

Paweł był do głębi poruszony, gdy widział zło grożące rychłym zniszczeniem zborów. Niezwłocznie więc napisał do Galatów, obnażając fałszywe teorie i surowo napominając tych, którzy odeszli od wiary”¹.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Przeczytajcie w klasie wasze podsumowanie ewangelii. Czego możecie się nawzajem od siebie nauczyć w tej kwestii?

2. W pozdrowieniu skierowanym do Galatów Paweł oświadczył, że śmierć i zmartwychwstanie Jezusa miały określony cel. Jaki był to cel i jakie ma to znaczenie dla nas?

3. W Ga 1,14 Paweł napisał, że gorliwie przestrzegał tradycji przodków. Przez nią rozumiał zapewne ustną tradycję przekazywaną przez faryzeuszów. Jakie miejsce w naszej wierze zajmuje tradycja? Jakim ostrzeżeniem związanym z tradycją może być dla nas doświadczenie Pawła?

4. Dlaczego Paweł był pozornie tak nietolerancyjny wobec tych, którzy wierzyli inaczej, niż on nauczał i czynił? Przeczytaj jeszcze raz to, co napisał o tych, którzy wyznają inną ewangelię. Jak osoby o tak zdecydowanych poglądach są postrzegane w naszym Kościele?

PODSUMOWANIE

Fałszywi nauczyciele w Galacji starali się udaremnić służbę Pawła, twierdząc, że jego apostołstwo i przesłanie ewangelii nie pochodzą od Boga. Paweł sprzeciwił się tym oskarżeniom już w pierwszych wersach *Listu do Galatów*. Odważnie oświadczył, że jest tylko jedna droga zbawienia. Podkreślił, że wydarzenia związane z jego nawróceniem świadczą, iż jego powołanie i ewangelia mogą pochodzić wyłącznie od Boga.

¹ Ellen G. White, *Sketches from the Life of Paul*, s. 188-189.